

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SAPTAMANAL

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Morți la datorie

— Regele Alexandru al Iugoslaviei și Louis Barthou, ministrul de externe al Franței, asasinați —

Regele erou Alexandru, care a realizat uniunea națională a Sârbilor, Croaților și Slovenilor, monarhul pilduitor și prieten credincios și aliat al României întregite, a căzut, departe de țara sa, pe pământ francez, jertfa unui monstruos atentat.

Odată cu tinărul și viteazul domnitor s'a stâns, de aceeaș mână criminală, și Louis Barthou, ministrul de externe și strălucitul bărbat de stat al Franței.

Astfel au fost răpuși, într'o singură clipă, prin actul diavolesc al unui fanatic, doi dintre străjuitorii înțelepți ai liniștii și păcii între popoarele lumii.

Oameni în toată firea, stăm înmărmuriți și cu sufletele sguđuite în fața crimei sângeroase, care a tăiat firul vieții unui bun, energic și prevăzător Suveran, și al unui „soldat al păcii, soldat al libertății și soldat al omenirii“.

Țara noastră și Familia ei regală, înrudită cu cea iugoslavă, jelește astăzi, adânc îndurerată, alături de Iugoslavia și Franța, trecerea la cele veșnice a marilor dispăruți.

În Mitropolia noastră s'au tras clopotele în toate bisericile, vestind moartea Regelui Alexandru și a ministrului Barthou, și făcându-se rugăciuni pentru odihna sufletelor lor. Pretutindeni s'au arborat steaguri negre și drapele îndoliate, credincioșii bisericii ortodoxe din România împărtășind îndurerări jalea țărilor amice și aliate.

Majestatea Sa Regele nostru a ordonat pentru Curtea Regală doliu de 6 luni, precum și doliu armatei.

*

Cine a fost Regele Alexandru?

Cine a fost Barthou, cetățeanul de onoare al României?

Regele Alexandru al Iugoslaviei este al doilea fiu al defunctului rege Petru I Karageorghevici. S'a născut la Cetinje, capitala Muntenegrului, în 1888. Absolvase liceul la Belgrad și făcuse studii de drept.

S'a urcat pe tronul Sârbiei la 16 August 1921, cu prilejul morții regelui Petru și după ce fratele său, George, abdicase dela domnie.

1913 a luat parte la războiul balcanic în calitate de comandant al armatei I-a. În această calitate s'a remarcat în marea victorie dela Kumanovo, când trupele bulgare s'au retras în derută.

În timpul marelui război, Alexandru I a fost comandant suprem al armatei sârbe, pe când tatăl său Petru era grav bolnav.

Având unele dificultăți în politica internă, regele Alexandru a suprimat în 1929 regimul parlamentar, la care a revenit însă în 1931.

A vizitat, în acelaș an, Parisul iar în cursul anului acestuia a vizitat rând pe rând, Bulgaria, România, Turcia.

Anul trecut a început să activeze în politica balcanică, încheind pacte de amicitie cu statele din Balcani, în afară de Bulgaria.

Regele Alexandru s'a căsătorit, la 8 Iunie 1922, cu principesa Marioara, a doua fiică a Regelui Ferdinand și a Reginei Maria a României. La 6 Septemvrie 1923 s'a născut prințul moștenitor Petru, 1928 prințul Tomislav, prințul Andrei, al treilea fiu al perechei regale a Iugoslaviei, s'a născut la 1929.

*

Louis Barthou, ilustrul reprezentant al țării sale, om de cultură europeană, s'a născut în regiunea Pireneilor în 1862. La vârsta de 27 ani e ales deputat, la 32 ani e ministru. Inzestrat cu mare dar oratoric și cu o inteligență scilpitoare, Barthou era unul dintre cei mai valoroși cărturari ai Franței, țara unde *cartea* este pâinea cea de toate zilele în păturile largi ale poporului.

Barthou a scris multe monografii despre persoanele istorice ale lumii, lucrări erudite și cu farmec spuse. Iscusit avocat, talentat ziarist, luptător neînfricat pentru binele obștesc, Barthou și-a păstrat sprinteneala tinerească și la vârstă înaintată de 72 ani. Moare de gloanțele dela Marsilia, în vremea, când propășirea țărilor ar avea cea mai mare trebuință de sfaturile și luminile lui.

Să sperăm, că oamenii de stat și cu răspundere pentru patriile lor, vor ști să înlăture urmările catastrofale, ce ar putea să aibă moartea acestor doi stâlpi, pe care se sprijinea pacea și liniștea țărilor.

*

Condoleanțele I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae al Ardealului

În catedrala noastră din Sibiu I. P. S. Sa a făcut rugăciuni pentru sufletul Regelui Alexandru și a trimis următoarele telegrame de condoleanțe:

Majestății Sale

REGELE CAROL II

SINAIA

Zguduit până în adâncul sufletului de odiosul atentat care a costat viața Majestății Sale prealuminatei Rege Alexandru al statului amic Iugoslavia, rog Cerul să protejeze și să mângăie pe Majestatea Voastră, marele și iubitul nostru Suveran, în durerea ce îndură.

Biserica ortodoxă ardeleană, slujitorii și poporul ei, prin mine Vă roagă Sire să primiți cuvântul ei de nefermărită iubire și alipire cu care stă prin rugăciunile ei lângă Majestatea Voastră în aceste clipe de sfâșietoare durere.

NICOLAE

Mitropolitul Ardealului.

Preafericitului

Patriarh VARNAVA

BEOGRAD

Profund îndurerat de odiosul atentat care a luat de pe pământ viața Marelui Vostru Rege Alexandru, în numele Mitropoliei Ardealului și al meu exprim Sanctității Voastre profunde condoleanțe.

Cu rugăciunile și cu simțmintele noastre de frăție în credință suntem lângă Biserica soră și lângă dreptcredinciosul ei popor sârb în durerea ce îndură.

NICOLAE

Mitropolitul Ardealului.

Majestății Sale

Regina MARIA a Iugoslaviei

BEOGRAD

Adânc zguduit de odiosul atentat care a curmat viața Marelui Rege Alexandru, iubitul soț al Majestății Voastre, fac rugăciuni către preamiliostivul Dumnezeu să mângăie și întărească inima Majestății Voastre în nemărginita durere prin care trece.

În numele meu, al clerului și poporului din Mitropolia Ardealului, rog pe Majestatea Voastră să primească îndurerate condoleanțe.

NICOLAE

Mitropolitul Ardealului.

Excelenței Sale Domnului

JEFTICI, Ministru de Externe

BEOGRAD

În numele meu și al poporului credincios din Mitropolia Ardealului exprim Excelenței Voastre și Înaltului Guvern al Iugoslaviei îndurerate condoleanțe pentru pierderea Marelui Rege Alexandru și rog pe bunul Dumnezeu să aibă în grația Sa Patria Voastră și poporul ei de care ne leagă o scumpă prietenie.

NICOLAE

Mitropolitul Ardealului.

*

La funerariile Majestății Sale Regelui Alexandru al Iugoslaviei, ce se vor face Joi, Majestatea Sa Regele Carol al II-lea va fi reprezentat prin Alteța Sa Regală Principele Nicolae.

Guvernul va fi reprezentat prin dl Nicolae Titulescu, ministru de Externe, dl general de Corp de Armată Paul Angheliescu, ministrul Apărării Naționale și dl Richard Franasovici, ministrul de Comunicații. Vor participa deasemenea, la funerariile dela Belgrad, o delegație a Cavalerilor ordinului „Mihai Viteazul“, o companie de onoare din Regimentul 2 Vânători de Gardă Nr. 9, al cărui comandant era M. Sa Regele Alexandru al Iugoslaviei, un escadron de Cavalerie din Regimentul 9 Călărași Constanța, Regimentul M. Sale Regina Marioara a Iugoslaviei și o escadrilă de Aviație.

*

Joi la ora 1.50 a plecat din București delegația română ce va participa la înmormântarea lui Louis Barthou.

Delegația română este formată din: d-nii Dr. C. Angelescu, ministrul Instrucțiunii, N. N. Săveanu, președintele Adunării Deputaților, precum și patru săteni: Vasile Alboiu Șandru, președintele secției agricole din Câmpulung, Bucovina, Vasile Grigoraș, din jud. Lăpușna, C. Constantinescu, primar din Neamț și D. N. Răuciu, primarul comunei Săliște.

Delegația română duce o urnă cu pământ din toate regiunile țării cu următoarea inscripție:

„Cetățeanului de onoare al României Louis Barthou“.

„Poporul Român recunoscător“. Această urnă va fi depusă în cavoul unde va fi îngropat Louis Barthou.

Urarea M. Sale Regelui

În momentul culminant al măreșelor serbării dela Sibiu, M. Sa Regele a făcut pe seama viitorului locaș al Școalei Normale „Andrei Șaguna” o urare care cuprinde pentru trecut o recunoaștere a marilor ei merite, iar pentru viitor un întreg program: *«Fie ca în noua clădire să domine tot timpul aceleași năzuințe, același spirit de sacrificiu și aceeași râvnă de care au dat pildă cei dinainte, iar pe deasupra tuturor să plutească sufletul și gândul acelui mare întemeietor al bisericii ardelenice: mitropolitul A. Șaguna.»*

Năzuințele Școalei normale „Andrei Șaguna”, aprobate total de Regele nostru, sunt bine precizate. Ele converg spre învățătorul creștin, devotat fiu al bisericii strămoșești, ca factor de primul ordin în opera de educație a poporului nostru în sensul creștin. Năzuințele manifestate în această școală pornesc din convingerea întemeietorilor și susținătorilor ei, precum și din aceea a profesorilor ei din trecut și de azi, că idealul creștin despre om e cel mai înalt, cel mai util societății și sie-și, că prin urmare spre acest ideal trebuie să tindă și eforturile educative. Virtuțile creștine sunt cea mai frumoasă podoabă de care poate avea parte omul, iar o societate formată din inși împodobiți cu aceste virtuți duce o viață armonioasă și liniștită, și este mediul cel mai prielnic pentru creațiunile spiritului. Virtuțile creștine ale hărniciei, cumpătării, generozității și modestiei, nu pot fi întunecate, în strălucirea lor eternă, de nici una din acele „virtuți” pe cari moda și o dialectică pusă în serviciul eile poate promova temporar. Dar aceste virtuți nu pot fi nici propoveduite efectiv de-o pedagogie pentru care omul e limitat la o viață pur imanentă. Ele sunt creștine în sensul că pot fi fundamentate numai pe credința omului într-o continuare a vieții dincolo de limitele timpului, în sensul că sunt emanația aproape necesară a viziunii de alte regiuni ale existenței decât cele închise în orizonturile materiale. O pedagogie care vrea să împodobească pe om durabil cu aceste virtuți, trebuie să propovăduiască credința în Dumnezeu și în viața de după moarte ca ultime perspective pentru om.

Și profesorii din Școala Normală „Andrei Șaguna” și învățătorii, fost ucenici ai lor, propoveduesc această credință, făcându-se astfel cele mai bune ajutoare Bisericii.

Iar sufletul și gândul acelui mare organizator al Bisericii ardelenice: mitropolitul Andrei Șaguna, ce alta însemnează decât ideile lui, planurile lui despre felul cum trebuie organizată întreaga viață românească sub influența principiilor creștine și în strânsă legătură cu Biserica.

Nu se putea formula mai curajos, mai cuprinzător și mai esențial programul viitor al Școalei Normale din Sibiu, de cum l-a formulat M. S. Regele. Azi, când mulți sunt dispuși să creadă, că Școala Normală „Andrei Șaguna” și toate școlile secundare ale Bisericii ar fi îndreptățite la o tot mai mare îndepărtare de vechiul lor spirit și de idealul de până acum al educației lor, vine M. S. Regele și afirmă necesitatea ca aceste școli să se mențină pe linia lor proprie de-a face din elevii lor buni creștini și buni români. D. S.

Sibiul în sărbătoare

— Punerea pietrii fundamentale la noul local al Școalei Normale „Andrei Șaguna” cu înalta participare a Suveranului —

Solemnitatea zilei memorabile de 6 Octombrie 1934, din cetatea Sibiului, a luat proporții neobișnuite prin înalta prezență a M. Sale Regelui nostru iubit, care a finit să zidească prima cărămidă la temelile noului local al Școalei Normale Ortodoxe „Andrei Șaguna”.

La acest praznic, bătrânul oraș, martor la atâtea manifestări culturale, bisericesti și naționale, ale românilor din Ardeal, și-a împodobit străzile cu drapelul numeroase și covoare în motive țărănești, cu lungi ghirlande de brad și flori, atât pe clădirile publice, cât și pe cele particulare, ear în vitrine cu potrețele Regelui.

La ora 10¹/₂ trenul regal, care aducea pe M. S. Regele Carol II, a intrat în gară împințat de domnii miniștri: Gh. Tătărescu prim-ministru, prof. Dr. C. Angelescu ministrul instrucțiunii, I. Inculț ministru de interne, Al. Lapedatu ministrul cultelor, subsecretarul de stat Constantinescu, precum și de autoritățile locale militare și civile. Din partea bisericii noastre sânt de față P. S. Sa Episcopul Grigorie al Aradului, P. S. Sa Arhiepiscopul Vicar arhiepiscopesc Vasile ș. a. Episcopia Orăzii a fost reprezentată de P. S. Sa arhiepiscopul vicar Andrei dela Oradea. Episcopia Clujului a trimis la solemnități pe C. Sa protopopul Romul Popa.

La descindere din vagon muzica militară intonează Imnul Regal, ear compania elevilor școalei militare de infanterie dă onorurile; dl dep. Dr. E. Piso, președinte al comisiei interimare a municipiului, ofere Suveranului tradiționala pâne și sare. Dl general Economu prezintă raportul trupelor din garnizoană.

În sunet de clopote dela toate bisericile orașului și în urările însuflețite ale grupelor de țărani și intelectuali, membri ai diferitelor reuniuni religioase și culturale, veniți în număr de vreo cincisprezece mii, sub conducerea preoșimii din arhiepiscopia noastră, Suveranul însoțit de membrii guvernului și de autorități, a plecat spre catedrală pe străzile unde ofițerii din garnizoană și tinerimea școalelor, precum și mulțimea cetățenilor sibiieni și din împrejurimi, formatu două șiruri dese de manifestanți.

În catedrală s'a săvârșit un tedeum, de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae încunjurat de un sobor de preoți. I. P. S. Sa a rostit, la sfârșitul seviceiului religios, următoarea cuvântare:

Sire,

Pentru a doua oară am onoarea și fericirea deosebită de a primi pe Majestatea Voastră în catedrala sfintei noastre Mitropolii a Ardealului.

Înainte altarului ei ne facem mărturisirile de credință și ne de-stăinuim sufletele, în tot ceea ce au ele mai scump și mai profund, cu toată sinceritatea și evlavie. Aici împletim în rugăciunile noastre către Dumnezeu cereri calde pentru Țară și Tron și pentru Înalta persoană a Majestății Voastre. Astfel, prin credințele religioase și prin concepțiile de viață ce le profesăm, aducem în cea mai strânsă legătură Altarul și Tronul, ca cei doi pilastri nebiruiți pe cari se sprijinește ființa sufletească a neamului și alcătuirea statului nostru național.

Noi slujitorii altarului suntem părinții duhovnicești ai poporului nostru și în această calitate suntem mai în măsură decât oricine altul să cunoaștem adâncurile lui sufletești. Cu această informațiune dăm Majestății Voastre solemnă și deplina asigurare, că poporul nostru de pe aceste plaiuri ardelenice este profund dinastic și nimenea nu ar fi în stare să clatine ori să tulbure dinasticismul său, care este organic congrescut cu întreaga sa mentalitate, cu orientările sale în această lume și cu convingerile sale politice. Suntem liniștiți în sufletul nostru că nici cea mai mică îndoielă nu se va furișa în inima credinciosului nostru popor, cu privire

la puritatea și tăria simțemintelor sale dinastice.

Păstrarea nealterată a acestor simțeminte ne este însă cu totul înlesnită din partea Majestății Voastre. Noi luăm cunoștință zi de zi de neostenitele străduințe și de nobilele jertfe pe care Majestatea Voastră le aduce pentru binele țării și pentru prosperarea națiunii. Luăm parte la bucuriile ca și la grijile Majestății Voastre, și cu tot devotamentul și admirațiunea noastră Vă însoțim pe drumul marilor înfăptuiri. Nu ne sunt ascunse greutățile inerente epocii noastre, dar ele constituiesc pentru noi un motiv mai mult să ne strângem ca un zid rândurile în jurul Tronului Majestății Voastre, ferm convinși că numai într'un gând și într'un destin, Rege și Popor, vom birui povara vremii și vom duce scumpa noastră patrie română la glorie și strălucire.

Am onoarea să prezint Majestății Voastre, ca celui dintâi fiu și ca domnului ei ocrotitor, omagiul sfintei noastre biserici strămoșești. Mi-s'a dat fericita ocaziune să cunosc aspirațiunile înalte pe care Majestatea Voastră le leagă de biserica noastră și de activitatea ei. Nu de mult ați binevoit a Vă arăta în privința ei dorința să fie: „sprijinul de toate zilele al poporului nostru, îndrumătorul pe calea sfântă a ordinii, a credinței, a romanismului”.

Astăzi avem onoarea a ne prezenta la raport înaintea Suveranului nostru și a-L asigură că, pășind pe urmele unei rodnice și îndatoritoare tradițiuni, biserica noastră a pătruns adânc în viața poporului nostru, căruia i-a fost îndrumătoare efectivă de fiecare zi pe toate tărâmurile de dezvoltare. Cu jertfe duse până la martiriu, ierarhi, preoți și popor, în indisolubilă legătură sufletească, am dus lupta grea de apărare a credinței ortodoxe și a existenței naționale împotriva unei asupriri multisekulare. La altarele smeritelor noastre bisericești acest popor a găsit razim și mângâiere, lumină și nădejde de mai bine, în mijlocul încercărilor. Astfel s'a creat aici la noi o atât de intimă și indestructibilă sinteză între biserică și națiune, cum — îndrănesc să afirm — cu greu cred să se mai găsească în viața altui popor de pe lume.

Majestatea Voastră cunoaște, ca și noi, această realitate și înalta Voastră prezență la serbarea vechei școli de învățători a bisericii noastre este pentru noi o dovadă prețioasă că iubitul nostru Suveran apreciază și încurajează activitatea bisericii. Departe de a fi mulțumiți cu silințele și roadele de până acum, printr'o severă autocritică ne dăm seama de covârșitoarea răspundere ce o avem față de sufletul neamului, astăzi. Înainte conștiinței noastre se ridică, mai presus de toate contingențele și crizele zilei, problema mare a înorii forțelor morale ale națiunii. Cu încredere în darurile și puterile divine ale bisericii și cu ajutorul de sus al Celui-ce a săturat cu cinci pâini și doi pești mulțimile în pustie, pășim la lucrul nostru. Deplin încredințați că îndemnul și sprijinul înțeleptului nostru Rege îl vom avea totdeauna cu noi, Biserica noastră, slujitorii și poporul ei prin glasul meu Vă dă, Sire, asigurarea că-și va înțeți toate puterile pentru înfăptuirea sfintei sale misiuni și Vă roagă să primiți expresiunea

simțemintelor noastre de loialitate și neștrămutată supunere, de caldă iubire și de necondiționat devotament.

Să trăiți Sire!

Dela catedrală, Suveranul și mulțimea asistenților au plecat spre terenul Lebu, unde se va ridica noua clădire a școalei „Andrei Șaguna”.

Aici s'a ținut un scurt serviciu religios de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, asistat de: PP. SS. LL. Episcopul Grigorie al Aradului, Arhiepiscopul Vicar Andrei Crișanul și Vasile de Rășinari, I. P. C. Sa Arhimandritul Policarp, și un sobor de trei sute preoți, binecuvântând temelia viitoarei clădiri.

Răspunsurile au fost date de corul școalei normale, condus de profesorul T. Popovici.

M. S. Regele și înalții demnitari au semnat pergamentul, care a fost așezat în temelia clădirii.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae ține, la acest prilej, următoarea cuvântare:

Sire,

În mijlocul frământărilor și problemelor întepitoare ale zilei, uneori parcă trecem prea mult cu vederea câtă recunoștință datorăm instituțiilor cari prin munca lor plină de răbdare și devotament au dat poporului nostru, în vremuri grele, o conștiință de sine și de dreptul său la viața națională întreagă. Vin însă clipe de senină reculegere sufletească, când recunoștința obștească se revarsă cu atât mai caldă și mai bogată asupra bărcilor de salvare din urgia valurilor asupririi, prin care am trecut.

O asemenea clipă de recunoșcătoare reculegere a sosit astăzi pentru vechea noastră școală normală din Sibiu — și suntem profund mulțumitori Majestății Voastre că, printr'o intuiție isvorată din iubirea cu care îmbrățișați tot ce este scump sufletului românesc semnalând momentele mai remarcabile din viața lui, n'ați pregetat să onorați cu înalta Voastră prezență însemnătatea și frumsețea sufletească a binemeritatului praznic de astăzi al acestei școli.

Inceputurile ei sunt legate de anul 1786, adevă la pușin timp după revoluția lui Horia crunt înăbușită în sânge, când au fost inițiate aici în Sibiu niște modeste „cursuri de pedagogie”. Din aceste cursuri urmate sistematic până după revoluțiunea din 1848/49, marele păstor al bisericii noastre, Mitropolitul de vecinică pomenire Andrei Șaguna, a organizat în a. 1853, cu un curs de un an și cu program de studii independent, secția pedagogică, alături de cea teologică, a institutului care avea să ne dea pe viitorii preoți și învățători ai bisericii și poporului nostru. Ceva mai târziu cursul școlii a fost ridicat la 2 ani, iar sub mitropoliții Miron Romanul și Ioan Meșianu a fost complectat succesiv la 3 și la 4 ani, primind tineri absolvenți de patru clase ale gimnaziului și viețuind în aceiași simbioză cu institutul teologic, după cum în viața satelor noastre preoții și învățătorii aveau să îndeplinească o înfrățită operă de luminare a poporului, sub oblăduirea sfintei noastre biserici.

După marele eveniment al unirii Ardealului cu țara-mamă, în

anul 1919, școala normală, primind numele fericitului ei reorganizator Andrei Șaguna, a fost separată de institutul teologic și conformându-se planului unitar pe întreaga țară a școlilor de aceeași categorie, a fost organizată cu 8, pe urmă cu 7 clase; dar în acest stadiu, sporindu-i-se simfitor numărul elevilor, n'a mai încăput în clădirea cea veche, ci a fost adăpostită până astăzi în cazarma „Avram Iancu”, pe care ne-a pus-o la dispoziție cu generozitate scumpa noastră armată.

În restimpul de 148 ani de existență, această școală a dat pe seama neamului, — după un calcul făcut cu aproximație, căci arhiva Mitropoliei noastre în anul 1848 a căzut pradă focului pus de honvezii lui Kossuth, — un număr de *treimii și câteva sute de învățători*. Pornind dela vatra ei, acești crai-nici ai culturii au dus focul sacru al iubirii de neam, de limbă și de lege în păturile largi ale poporului, și prin luptă grea de fiecare zi împotriva celor ce voiau să ne desființeze, au ținut trează conștiința națională și nădejdea în sositrea dreptății izbăvitoare.

Această școală a răsărit din solul nevoilor și aspirațiilor după lumină și cultură a poporului nostru. Ea n'a fost o plantă exotică, ci a crescut și s'a dezvoltat organic din sufletul acestui popor. Ținând seamă de rezultatele pedagogiei științifice a timpului, prin profesori de înaltă cultură, cum a fost Ioan Popescu, Daniil P. Barcianu, Dumitru Comșa, Petru Șpan și alții, ea a elaborat în contact nemijlocit cu realitățile dela noi și călăuzită de spiritul bisericii strămoșești o *directivă pedagogică bine precizată*. În centrul școlii această directivă pedagogică așeza formarea caracterului religios-moral și spre această ținută supremă îndruma învățământul, disciplina și toate mijloacele de educațiune. Toată atmosfera din vechile noastre școli confesionale a fost străbătută de fumul de tămâie al bisericii și de flacăra iubirii de neam, iar învățătorul dela strană dădea în numele poporului credincios răspunsurile la liturgia pe care o săvârșea preotul la altarul Domnului. Așa ni-am pus sub adăpostul bisericii, care scăpare s'a făcut nouă din neam în neam, toate comorile sufletului.

Astăzi am așezat temelie neclintită pentru casa cea nouă care va adăposti vechea noastră școală normală, pentru că să-și continue binefăcătoarea ei operă. Îngăduiți-mi să aduc dlui Prim-ministru și Onoratului Guvern al Majestății Voastre cele mai adânci mulțumiri pentru bunăvoința și jertfa cu care ni-a făcut posibil acest praznic, care constituie o nobilă satisfacțiune pentru munca de aproape un veac și jumătate săvârșită de această școală.

Sire,

Noi știm bine că gestul Onoratului Guvern este în linia programului larg de cultură națională conceput și protejat cu înaltă înțelepciune de Majestatea Voastră.

În numele Bisericii care s'a desbrăcat pe sine de toate podoabele ca să dea poporului ei podoaba culturii, în numele profesorilor, al foștilor elevi cari sunt în viață și al actualilor elevi ai acestei școale, ca și în numele întregului popor credincios care s'a înfruptat din roadele ei, fac făgăduința solemnă de a ne înșira cu toții sub steagul culturii, purtat biruitor între hotarele țării întregite, de iubitul nostru Suveran. Din mijlocul praznicului de astăzi rugăm Cerul să dăruiască Majestății Voastre o viață lungă și o domnie glorioasă, ca să ne puteți conduce prin cultură din biruință în biruință.

Trăiască țara și Regele ei!

Dl ministru Dr. C. Angelescu a rostit următoarea memorabilă cuvântare :

Pentru toți acei ce-și dau seama de puterea culturii, punerea temeliei unui nou local de școală este un prilej de satisfacție și de înălțarea sufletească.

Cu atât mai fericit este însă acest prilej, când el însemnează în același timp o sărbătoare a triumfului energiei naționale, o izbândă câștigată nu numai asupra ignoranței, dar și asupra împrejurărilor vitrege și dușmănoase, care timp de veacuri au căutat să înlănțuiească un neam și să-i înăbușe dreptul la libera sa dezvoltare.

Școala care va primi un nou edificiu, ocupă demult un loc de cinste în trecutul strădaniilor românilor din această parte a țării, pentru luminarea poporului.

Unul din istoricii noștri de seamă, dând la o parte, acum câțiva ani, un colț din vălul neguros care acopere începuturile învățământului românesc din Ardeal, a arătat că școala normală «Andrei Șaguna» din Sibiu este cea mai veche școală normală din toate câte există astăzi în cuprinsul României întregite. Mărturie unei vechi năzuințe spre cultură a neamului românesc, triumfând asupra greutăților naturale și a piedicilor artificiale, această școală a văzut lumina zilei acum 148 de ani.

Mai mult de jumătate de veac, cursurile pedagogice din Sibiu au funcționat în condiții modeste, până la ivirea aceluia mare păstor de suflete, care timp de 25 de ani a fost creierul limpede care concepe, mintea iscusită care combină, inima caldă care însuflețește, pârghia puternică care pune totul în mișcare spre realizarea drepturilor și năzuințelor neamului pe care-l conduce. Mitropolitul Andrei Șaguna a cuprins într-o singură instituție, școala pregătitoare de dascăli cu școala preparatoare de clerici. «Cursul pedagogic» a figurat, până la unire ca o secțiune independentă a seminarului teologic-pedagogic, având cu acesta o direcțiune comună.

Ca și liceul din Brașov și celelalte școli românești, școala din Sibiu a fost o citadelă puternică a educațiunii naționale în această parte din țara robită. Generații de profesori au alcătuit falanga de apostoli care depe catedrele lor au propovăduit evanghelia ideii naționale, iar generațiile de elevi cari s'au perindat în aceste școli au fost podoaba intelectualității românilor din aceste ținuturi.

Focar de românism, citadelă de rezistență națională împotriva opresiunii și încercărilor de desnaționalizare ale stăpânilor de eri, școala pedagogică andreiană a rezistat și a supraviețuit și încercării de distrugere, exercitată și în anii grei ai războiului de călă sugrumătorii școlilor românești. Iar când la Versailles a sunat ceasul mării dreptăți istorice anunțând încheierea pentru vecie a unui capitol milenar de chin și de durere din istoria românilor, începe și pentru școala normală a lui Andrei Șaguna, ca și pentru celelalte școli românești din Ardeal, o perioadă de liniștită dezvoltare, căreia România întregită îi

aduce astăzi o meritată consacrare, hărăzindu-i un locaș vrednic de vechimea instituției, de gloriosul ei trecut de luptă și de serviciile imense pe care le-a adus neamului românesc.

Sire,

Peste doi ani, în 1936, cu învrednicirea lui Dumnezeu, se va prăznu în același loc, împlinirea unui veac și jumătate de existență a acestei instituțiuni de cultură națională. Mărețul edificiu, căruia îi așezăm astăzi piatra de temelie, va adăposti în condiții materiale vrednice ceea ce până acum a trăit numai prin puterea sufletului.

Cu inima caldă, plină de recunoștință, trebuie să îndreptăm ochii minții noastre către acea instituție, care a fost în trecut pavăza conștiinței noastre românești din aceste ținuturi, către acea instituție din al cărui suflet au luat viață școlile românești, la umbra ocrotitoare a căreia ele au crescut, au prins putere și s'au dezvoltat, trăind cu dârzenie vremuri grele, luptând pentru păstrarea ființei etnice a neamului, până ce a venit ziua cea mare, ziua libertății, ziua desrobirii.

Smeriți, ne plecăm capul înaintea Bisericii naționale a Ardealului, așezământ de putere spirituală, păstrătoare a credinței, izvor îmbărbătător de energie națională.

Neamul românesc din Ardeal a fost păstrat prin Biserică. Biserica i-a dat conștiința și mândria originii sale. Biserica i-a întreținut flacăra credinței într'un viitor mai bun.

Cu adâncă smerenie ne plecăm deci în fața acestei Biserici, ai cărei șefi au înțeles să fină crucea într'o mână, pentru ca în cealaltă să poarte flacăra ce trebuia să lumineze sufletul unui neam.

Statul român, depozitar și protegitor al intereselor culturii românești, trebuie să aducă un pios omagiu acelei pleiade strălucite de cărturari întemeietori, ori continuatori, apostoli ai unei credințe cari, oricât de aprig au fost unorii vijeliile vremurilor, din amvonul bisericii și de pe catedra școlilor, amândouă hărăzite, au propagat ideea mântuitoare cu glas inspirat și cu ochii îndreptați spre acele ziduri de stâncă ce le închidea perspectiva unui vis dorit.

Astăzi credința lor a izbândit și zidurile s'au prăbușit.

Astăzi când primejdia, care amenința sufletul unui popor a trecut, astăzi când neamul românesc s'a restabilit în hotarele lui firești, cari pe veci nu se vor mai clinti din loc, astăzi când acest neam clintit de puterea pe care i-o dau numărul și conștiința drepturilor lui, poate să-și așeze rânduiala vieții de stat în conformitate cu destinele și cu năzuințele sale, astăzi sub înalta și înțeleaptă conducere a Marelui Rege, iubitor de arte și ocrotitor al culturii, instituțiile de învățatură se înmulțesc, se întăresc și prosperă.

Privind cu o deosebită duiosie și cu o adâncă mândrie vechile noastre așezăminte de învățatură, zămislite în vremuri de întunec și crescute în timpuri de vitregie, sântem datori să le asigurăm condiții de viață, de consolidare, de propășire.

Sărbătoarea de astăzi este așa dar nu numai un act de pietate, dar și un prinos de adâncă recunoștință.

Prezența Majestății Voastre la această solemnitate arată cât de mare este interesul pe care Ea îl poartă trecutului glorios al neamului nostru și cât de mare este grija ce Majestatea Voastră o poartă culturii naționale. Guvernul țării consideră ca o datorie sfântă a îngrijii cu religiozitate de acest vechi și scump teazar național, care este școala românească din Ardeal.

M. Sa Regele a răspuns cu următoarele cuvinte pline de substanță :

După aproape un veac și jumătate, s'a pus piatra de temelie a noii clădiri a unei vechi instituțiuni: Școala normală care

poartă numele marelui ierarh al bisericii ardelenne: A. Șaguna și care, pot s'o declar în toată conștiința, a bine meritat dela Patrie.

Această școală, în decursul vremurilor, a avut menirea să ducă o luptă grea, o luptă de consolidare, o luptă de descătușare a conștiințelor, de întărire a sufletelor.

Măine, când pe acest teren se va ridica falnica clădire, am nădejdea că între acele mărețe ziduri nu va intra numai o pleiadă de tineri, ci va pătrunde odată cu ei și sufletul înaintașilor.

Fie, că în noua clădire să domine tot timpul aceleași năzuințe, același spirit de sacrificiu și aceeași râvnă, de care au dat pildă cei dinainte, iar pe deasupra tuturor să plutească sufletul și gândul aceluia mare întemeietor al bisericii ardelenne: Mitropolitul Andrei Șaguna.

Punând astăzi piatra de temelie clădirii acestei instituțiuni, aceasta este urarea pe care o fac ca Suveran și ca protegitor al culturii românești. (Puternice și prelungite urale).

După cuvântare, M. Sa Regele s'a coborât pe șantier, unde a zidit prima cărămidă.

Solemnitatea s'a stârșit la ora 12.

După amiază, Suveranul cu suita a luat drumul spre schitul Păltinișului, unde era invitat din partea I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae.

În drum spre Rășinari, poporul harnic al frunțașei comune a întâmpinat pe M. Sa cu impresionante aclamări, urându-i bun sosit pe plaiurile munților noștri.

În mausoleul lui Șaguna, Suveranul a depus o coroană pe mormântul marelui mitropolit.

La Păltiniș Majestatea Sa cu suita a fost oaspele înalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae.

Au luat parte la masă, ca și la toate serbările din 6 Octomvrie, dnii: Gh. Tătă-răscu, Președintele Consiliului de Miniștri, Prof. Dr. C. Angelescu, minist. instrucțiunii, Al. Lapedatu ministrul cultelor, I. Inculeț ministrul de interne, Anton Mocioni ministrul vânătorilor regale, M. Constantinescu subsecretar de stat la finanțe; Episcopii Grigorie al Aradului și Dr. V. Glondys din Sibiu, Arhieriei Vasile și Andrei; Generalii Părăianu, Economu, Cr. Vasilescu și G. Sârbu; Barbu inspector general al jandarmeriei; Stănescu director general al siguranței statului; Dr. E. Bianu subdirector al siguranței; șefii autorităților civile și militare; arhitectul Cristinel din București, care a făcut planul de zidire a școlii.

M. Sa Regele a rămas trei ore la Păltiniș, vizitând amănunțit sanatorul și schitul și exprimându-și satisfacția pentru frumusețea, arta și buna orânduială a sanatorului și pentru poziția pitorească în care e așezat.

Seara, M. Sa Regele s'a înapoiat la Sibiu, plecând către Bănat.

Cu ocazia punerii pietrii fundamentale a școlii normale „Andrei Șaguna” în Sibiu, s'au primit, la adresa I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae și a Consiliului Arhiepiscopesc, următoarele telegrame de felicitare:

1. Dela dl. inspector șef Gh. Popa Cluj: *Dumnezeu să vă ajute ca pe piatra fundamentală așezată azi să puteți ridica cât mai curând noul așezământ de întărire sufletească a neamului nostru. — Inspector-șef Gh. Popa.*

2. P. S. Sa Roman, episcop Oradea: *Sfințească-se piatra fundamentală a școlii noi șaguniene în numele Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. — Roman al Orăzii.*

3. I. P. S. Sa Pimen, mitropolitul Moldovei:

Serbarea punerii pietrii fundamentale la clădirea școlii normale «Andrei Șaguna», care se face în prezența M. S. Regelui, e un moment de mare strălucire

a bisericii noastre ortodoxe străbune și de mândria neamului românesc; regret că fiind suferind nu pot participa. — Pimen mitropolitul Moldovei.

4. Dela dl profesor Ofoiu, Cluj:

Credința în Dumnezeu și veșnicia neamului românesc pe aceste plaiuri să fie temelie școlii normale ortodoxe române «Andrei Șaguna» din Sibiu. — Profesor Ofoiu.

5. Prea Sfinția Sa Gherontie, episcop, Constanța:

In numele nostru și al eparhiei Constanța trimit urări de propășire școlii normale din Ardeal, iar înalt Prea Sfinției Voastre felicitări. — Episcop Gherontie.

6. Consiliul eparhial Caransebeș:

Din tot sufletul dorim școlii normale «Andrei Șaguna» la punerea pietrii fundamentale mulți secolii ca să dea rodul binefacerilor învățării pentru fericirea neamului și mărirea bisericii străbune. — Consiliul eparhial.

7. P. S. Sa Dionisie, episcop, Ismail:

Suntem cu sufletul în mijlocul D-Voastre și vă aducem călduroase felicitări cu prilejul punerii pietrii fundamentale pentru focarul de cultură religioasă și națională în amintirea marelui

mitropolit Andrei Șaguna. — Episcop Dionisie, consilier Dumbravă, Adam Constantinov.

8. Dela dl Zigre, Oradea:

Doresc ca punerea pietrii fundamentale a școlii normale să fie în ceas bun. Vă doresc ani mulți în sănătate și realități. — Zigre.

9. Dela dl prof. Onisifor Ghibu, Zălau:

Reținut în capitala Sălajului de însărcinări oficiale, trimit pe această cale cele mai bune urări de prosperare școlii, printre dascălii de odinioară ei căreia sunt mândru a fi fost și eu. — Onisifor Ghibu.

10. Dela dl prof. Pavel Roșca, Cluj:

Imi exprim sentimentele de bucurie cu prilejul așezării temeliei noului local pentru altarul de bucurie la care de șase sferturi de veac au adus jertfa binecuvântată cei mai de seamă dascăli ai noștri, începând cu Gheorghe Lazăr. De aici, sub scutul bisericii, a fost răspândită cultura, credința și conștiința națională peste întreg Ardealul. Să trăiască cititorii generoși, cari animați de spiritul marelui Șaguna îi aduc astăzi prinoul recunoștinței, iar vechiul așezământ îmbrăcat în podoabă și strălucie să crească și să înflorească! — Profesor Pavel Roșca.

Francmasoneria la stâlp

Francmasoneria continuă să rămână încă pe primul plan al grijiilor celor îndatorați cu povățuirea noroadelor. În primul rând a bisericii. Rândurile de față sânt prilejuate tocmai de constatarea aceasta. Fiindcă, dacă la noi în țară, problema pare a fi lăsată deoparte după viguroasa tiradă a *Calendărului* care întârzie să mai apară (de ce oare?), ea e la ordinea zilei în biserica soră a Greciei, unde energia Arhiepiscopului Atenei, I. P. S. Sa Hrisostom Papadopoulos, o agită mereu, hotărât să ajungă la rezultate pozitive. O primă consecință a acestui fapt este antrenarea bisericilor surori ortodoxe din întreg Orientul la războiul declarat dela Atena, francmasoneriei, care, din cele ce vom vedea mai la vale, făgăduiește să nu înceteze decât atunci când, reluându-se tradiția sinoadelor ecumenice din primele opt veacuri ale erei creștine, mult așteptatul prosinod panortodox se va întruni realmente și va lua cuvenitele măsuri.

Dar, până la expunerea stadiului în care se află lucrurile pomenite, socotesc a nu fi de prisos oarecare incursiuni în trecutul luptelor bisericii cu această apocaliptică primejdie ce sapă buna rânduială din lume. Fiindcă nici pentru noi, nici pentru restul bisericilor confesionale creștine, problema aceasta nu se pune acum pentru întâia dată. Războiul durează de mult și promite să țină vreme îndelungată.

Cea mai crunt și mai de timpuriu lovită de dușmanul comun, a fost fără îndoială biserica romano-catolică. De aceea, începem cu ea, pentru a sfârși la noi acasă.

Biserica apuseană și masoneria

Conflictul se explică ușor. Masoneria a apărut în apus. Conform idealurilor ei, primul adversar pe care-l întâlnea în cale și trebuia dat gata, era biserica romană. Războiul odată angajat, Roma, cu tot statul ei major, a urmărit-o serios și din vreme, a denunțat-o în consecință și a combătut-o cu furie. La 4 Mai 1738, papa Clement XII aruncă prima bombă. Ii urmă o bulă a lui Benedict XIV, la 18 Mai 1751, și Pius VII, la 13 Septembrie 1821. Vreme la care, primejdia, departe de a fi putut fi săvilită, a luat proporții și mai îngrozitoare: francmasoneria se furișase în univer-

sități. Unde, a început să facă adevărate ravagii printre tineretul atât de ușor expus influențelor piezișe. Lucru care determină pe papa Leon XII, să intervină cu o nouă bulă, la 13 Martie 1826. La 20 April 1884, Papa Leon XIII, prin bula *Humanum genus*, face procesul acestei secte că o strășnicie fără precedent. Apar studii muncite, în care, pe bază de documente demne de toată crezarea, masoneria e combătută energic. Toate se disting printr-o bogată informație documentară și mai cu seamă printr'un limbaj de-o înverșunare oarbă. Încât, cu un cuvânt, putem spune că biserica apuseană, față de masonerie, a fost și continuă a fi în stare de alarmă. Pentru ea — și nu mai puțin pentru noi — masoneria, care datează istoricește dela sfârșitul secolului XVII, e o sectă care a organizat un război de exterminare contra lui Dumnezeu și a bisericii, înmănunchind în rândurile ei toate elementele nelegiuite ale societății omenești. Se prezintă ca o societate filantropică și filosofică. O ramură principală a ei, la 3 Ianuar 1913, s'a constituit în societate declarată și recunoscută legal, cu următorul bilet de vizită: «Marele Orient al Franței. Asociație având de obiect căutarea adevărului, studiul moralei, practica solidarității, lucrul pentru îmbunătățirea situației materiale și morale și perfecționarea intelectuală și socială a omenirii. Sediul social: Paris etc. etc.» Cu alte cuvinte, praf aruncat în ochii naivilor. Căci masonii (cum mă lămurește B. Dolhagaray, în *Dict. Theol. Cath. Tom. VI, col. 722 și urmare*), sânt adversari incorrigibile ai oricărei autorități divine și umane, civile și religioase. Deviza lor — una din cele multe și toate fioroase —: Nici Dumnezeu, nici stăpân, — spune multe. Contra condamnărilor, ca oricare societate secretă, ea practică ultrajul și calomnia. Cei cari o denunță, sânt dușmani ai progresului și civilizației; sânt instrumente oarbe ale ignoranței și tiraniei. E antimonarhică: în Franța, Spania, Portugalia etc. comandamentele hrubelor au prăbușit tronurile. Asasinatul, furtul, violarea tuturor legilor divine și umane pot să fie impuse oricărui membru al logilor; sub pedeapsă cu moartea, el trebuie să execute ordinul sinistru. E criminală, deci! Nu lucrează la lumina zilei. Binele nu se ascunde. E adevărat că el se agită discret, ca să nu fie ca-

talogat drept îngâmfare și paradă, dar nici nu-i ferit de privirile tuturor. Față de religie în genere, francmasoneria fără țară și fără stăpân, se poartă scandalos: ură împotriva lui Dumnezeu, revoltă contra autorității divine și eclesiastice, secretul criminal și altele. Dreptul natural totuși protestează contra unui sistem care suprimă exercițiul libertății, căutând să reinvie sclavajul cel mai odios și mai brutal, cum face francmasoneria. Ea proclamă independența absolută a rațiunii umane. Datorii către Dumnezeu? Nu există. Revelația? O chimera. Inteligența omenească nu trebuie să admită nimic ce nu 'nțelege. Toleranță peplină pentru orice idei. Cu o condiție: să nu miroase a religie. Și catheismul ei, continuă. Că-i destul de bogat. Pentru amănunte, îmi îngăduiește să recomand, din cele multe, o carte bine documentată și scrisă cu nerv: R. P. A. Belliot, *Manuel de sociologie catholique*, Paris, 1927. Deci, după roadele ei o vom cunoaște. Ingrijorarea bisericii e firească și demersurile ortodoxiei naționale grecești — legitime și bine venite. Să le vedem mai de aproape. Așa cum se produc ele astăzi.

Biserica ortodoxă și masoneria

Pun acest titlu, fiindcă toate bisericile naționale ortodoxe sânt angajate în compania contra masoneriei. Lucru care se va vedea din cele ce urmează.

Biserica Eladei astăzi, prospezează și suferă. Suferă, cum foarte bine observa nu demult, într'o revistă occidentală M. N. Zernov, mai cu seamă din pricină că în fiii ei intelectuali, înstrăinați și desrădăcinați din făgașurile tradiționale, de contactul cu occidentul, puțină nădejde poate pune să-i dea o mână de ajutor în acțiunile ei. În rândurile acestora, francmasoneria are adepți numeroși. Pentru corijarea lor s'a produs laudabilul efort de îndreptare de care avem să vorbim — în primul rând. Biserica Greciei a studiat chestiunea cu toată atențiunea. Studiu pentru care, înainte de a se pronunța, s'a cerut și opiniunea profesorilor dela facultatea de teologie din Atena. Care opinie — n'a fost așa cum era de așteptat. Nu-mi acuz profesorii mei de-acum dar, adevărul primează. Profesorii facultății de teologie din Atena, găsesc că francmasoneria nu prezintă primejdie. Afară de profesorul Dr. Panoit M. Brațiotis, care a înaintat Sf. Sinod un studiu separat, în care se arată neînduplecat și o condamnă fără milă. Atitudinea șovăelnică a profesorilor a surprins. Organul oficial al patriarhiei din Alexandria (*πάνταίνος*), a publicat declarația lor. Care mai bine se prăpădea undeva prin arhivele sinodale. În ziua de 12 Octombrie 1933, Sfantul Sinod al bisericii Eladei, s'a pronunțat oficial împotriva francmasoneriei. A fost alcătuit, cu acea ocazie, un act (*πράξις*), care s'a trimis și celorlalte Biserici ortodoxe. (E tradus, în românește, în *Biserica Ortodoxă Română Nr. 1—2 a. c. pag. 71—75*). Acesta a fost semnalul. Răspunsurile au început să sosească. A răspuns Prea Fericitul Patriarh Ecumenic, Fotie (în Februar). A răspuns Sf. Sinod al Patriarhiei din Alexandria (25 Iunie a. c.), cu actul căruia, a venit, pentru I. P. S. Hrisostom, și o scrisoare din partea Prea Fericitului Patriarh și Papă al Alexandriei și al întregii Africi, Meletios. (Textul acestor acte e publicat în revista *Ἀνάπλασις*, Nr. 15—16 a. c.). Din ele desprind câteva constatări: a) acțiunea bisericii Greciei a fost întâmpinată și îmbrățișată cu vie simpatie; b) chestiunea francmasoneriei, se studiază și la Constantinopol, și la Alexandria; c) ea va fi pusă la

viitorul prosinod ecumenic a cărui deschidere se crede că nu va întârzia mult.

De încheere, îmi îngăduiește să pun o întrebare: În biserica României, problema francmasoneriei se studiază de Sfantul Sinod? * Ajutat de cine? Au fost — sau vor fi — consultați Domnii Profesori Nichifor Crainic, Dr. Vasile Gheorghiu (care, dacă nu mă înșel, posedă, în manuscris, un studiu asupra acestei probleme, cerut cândva de Sf. Sinod), I. G. Savin, Arhim. Scriban, I. Mihăilescu, Dr. D. Stăniloae și toți deținătorii locurilor de onoare de pe frontul Ortodoxiei naționale? Ar trebui! Fiindcă, am impresia, că deși curentul naționalist creștin dela noi s'a năpustit cu atâta elan asupra odioasei secte, de ea tot nu ne-am scăpat. Fiindcă pivnițele unde se «oficiază» liturghia destrămării noastre naționale și creștine, sânt multe și întunecoase; iar inițiatii lor, perfizi și ipocriți.

Așteptăm dar prosinodul ecumenic. Unde, după toate acestea, un lucru sântem siguri că se va face: ortodocșii de pretutindenea se vor găsi de acord într'un cuget și-o simțire să osândească iasma și s'o pună la stâlp — cu tot alaiul cuvenit!

Atena, August 1934.

GRIGORIE T. MARCU

* După informațiunile noastre, chestiunea a fost discutată în Sf. Sinod și s'au luat măsuri pentru studiul francmasoneriei la noi. *Nota Red.*

Un prilej de bucurie pentru biserică

Intrare în cler: Duminecă, în 7 Octombrie, a avut loc hirotonirea dlui Nicolae Colan, rectorul Academiei teologice «Andreiane», întru diacon. Taina hirotoniei a săvârșit-o I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, asistat de PP. SS. LL. arhieriei vicari Andrei Crișanul și Vasile Rășinarișul. Prea Sfințitul Andrei a ținut o frumoasă predică, care a impresionat credincioșii din catedrala noastră. După sfânta liturghie, înalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul Nicolae a ținut să însemneze acest moment fericit pentru biserică, printr'o masă comună cu profesorii Academiei teologice «Andreiane» și cu P. C. Lor părinții consilieri episcopali, la care s'au rostit câteva cuvântări ce-au scos în relief însemnătatea acestui act.

Biserica noastră, care a avut și până acum în persoana părintelui rector al Academiei teologice, un talentat și devotat slujitor care nu și-a preocupat munca și n'a evitat ostenele, de câteori a fost de lipsă prețioasa contribuție a Cuv. Sale — și a fost lipsă de ea în fiecare zi, — se bucură de acest important act prin care Cuv. Sa ia hotărârea să-și intensifice și mai mult activitatea în folosul ei.

Viața noastră bisericăscă a avut de vreo 14 ani încoace în persoana Păr. rector Nicolae Colan un factor de rangul întâi. N'a fost problemă, n'a fost inițiativă și lucrare bisericăscă la care să nu fi participat cu un rol decisiv, aducând totdeauna contribuția unui excepțional talent organizator, unui priceput reprezentant al intereselor bisericăscă în cercurile și forurile fruntașilor mireni, a unui spirit judicios care știa găsă totdeauna soluția justă și modalitatea cea potrivită de a rezolva o problemă, un fapt. Pe lângă rarile însușiri naturale, P. C. Sa aducea și pregătirea serioasă teologică și literară, știind să unească totdeauna un fond care exprima punctele de vedere deduse din credința bisericii noastre, cu o formă care cucerea prin alesese ei însușiri literare.

Afabil cu toată lumea, respectuos față de părerile juste de ori unde ar fi venit ele, încurajând elementele tinere valoroase ca redactor al «Revistei teologice», Cuv. Sa și-a câștigat stima și iubirea tuturor celor cu cari a venit în contact.

Fără a face parte formal din cler, a fost totdeauna în mijlocul preoțimeii, cunoscându-i nevoile și luptând pentru

ușurarea lor. Preoșimea a simțit aceasta și l-a încredințat cu postul atât de important de secretar general al Asociației sale. Mentalitatea și viața i-a fost preoțească și până acum.

Inrolându-se acum și prin harul de sus, și prin haină în rândurile clerului,

preoșimea capătă un membru care o onorează și care se va identifica total cu aspirațiile ei, luptând în primele rânduri pentru ele.

Nădejtile bisericii noastre sporesc în largă măsură, când vede că un mare talent se dedică întreg slujbei ei.

Replică la replică

— Pentru Părintele I. N. Ionescu dela biserica Amza din București —

În numărul 12 [1934] al revistei bisericești „Viitorul” din capitală, a apărut un articol despre *Învățământul teologic*, semnat de Părintele I. N. Ionescu dela biserica Amza din București. Autorul articolului făcea cu acest prilej apologia Seminarilor și a Facultăților de teologie, răsboindu-se cumplit cu Academii teologice din Ardeal, cari ar fi... așa și pe dincoala.

Eu am răspuns la acel articol în „Telegraful Român” din 15 Iulie 1934. Cu seninătatea cuvenită, care nu putea jigni pe nimeni. Nici chiar pe P. C. Părinte I. N. Ionescu.

Am spus, anume, în acel răspuns, că Păr. I. N. Ionescu se luptă cu morile de vânt atunci când apără Seminarile și Facultățile de teologie împotriva adversarilor lor inexistenți. Am mai spus, că autorul este naiv când afirmă, că tinerii cari vin din liceu la teologie, vin „din calcule pur materiale” și că *minte*, din lipsă de informații sau din rea credință, când susține că Academii teologice din Ardeal ar fi primit vr'odată elevi cu 4—5 clase secundare; că vorbește prăpăstii, când crede că la aceste Academii se propun „studii religioase elementare” și că insultă în chip grosolan, când scrie negru pe alb că profesorii școalelor teologice de dincoace de Carpați n'au nici pregătirea unor profesori de liceu.

Am afirmat mai departe, că după normele celei mai elementare canonicități și legalități școalele pregătitoare de preoți trebuie să stea sub direcția și integrala conducere a Bisericii, nu cum do-

rește P. C. Părinte I. N. Ionescu, sub a Ministerului. Și multe alte lucruri am mai spus în acel articol de răspuns, rectificând aberațiile debitate cu atâta entuziasm de P. C. meu preopinent.

Pentru care pricină Sf. Sa s'a și supărat foarte. Și mi-a tras o replică în doi numeri consecutivi ai „Viitorului” dlui Boroianu, spunând că eu l-am insultat cu „grosolanii” și „înjurături” ca la ușa cortului. În consecință — spune P. C. Părinte I. N. Ionescu la sfârșitul replicii sale — eu mi-am pierdut dreptul de a-mi mai spune cuvântul în chestia învățământului teologic.

Acum, chestia asta e foarte simplă: Că precum Sfinția Sa n'a cerut slobozenie dela mine pentru a-și putea spune cuvântul cu privire la organizarea învățământului teologic, nici smerenia mea nu se crede obligată să ceară slobozenie dela Sf. Sa, pentru a face acelaș lucru. Prin urmare ne-om spune cuvântul și de-acî înainte, amândoi. Și lumea va ține seamă de cuvântul nostru, după buna ei chibzuială... Fără supărare.

Cât despre „grosolanii” și „înjurăturile” mele la adresa părintelui I. N. Ionescu, cititorii „Telegrafului” sunt rugați să recitească articolul meu de astă vară, pentru a se convinge, că la insultele gratuite ale Păr. Ionescu adresate Academiiilor teologice, profesorilor și studenților lor, eu am răspuns cu *fapte*. Iar atâta eram dator să-l fac. Fiindcă nimenea nu se poate „sminti” împotriva Școalelor Bisericii, a dascălilor și ucenicilor lor — și eu să nu „ard”.

Nicolae Colan

F. O. R.

Congresul Frației Ortodoxe Române

Comitetul central de direcție — având binecuvântarea arhierescă — invită pe membrii asociației și pe toți bunii români ortodocși la

Cel dintâi congres general anual al „*Frației Ortodoxe Române*”, care va avea loc la Sibiu în zilele de 27, 28 și 29 Octomvrie 1934, cu următorul

PROGRAM:

Ziua de 27 Octomvrie, ora 4 d. m.: 1. Ședința Consiliului general al Asociației în aula Academiei teologice:

Ora 6 d. m.: 1. Slujba privegherii și 2. mărturisirea membrilor, cari vor să se împărtășească a doua zi.

Ziua de 28 Octomvrie, ora 9 dim.: 1. Liturghie arhierescă în Catedrala Mitropolitană; 2. împărtășirea membrilor asociației de către I. P. S. Mitropolit Nicolae cu taina sf. cuminecături; 3. chemarea Duhului Sfânt;

Ora 11 dim.: Deschiderea congresului general în sala „Thalia”.

1. Cuvântul Președintelui.
2. Cuvântul PP. SS. Chiriarihi.
3. Salutul autorităților, al societăților religioase și culturale românești (Asociația clerului „A. Șaguna”, „Oastea Domnului” și Soc. tinerimii „Sf. Gheorghe”).
4. Constituirea biroului și alegerea Comisiunilor (pentru înscrierea de membri, propuneri etc.);

Ora 1 d. m.: Masa frățească în sălile restaurantului Bulevard.

Ora 5 d. m.: Conferință publică ținută de către Dl. *Octavian Goga*, membru al Academiei române, fost ministru, în sala Teatrului Orășenesc; Conferința va fi încadrată în cântări executate de Societatea „Sf. Gheorghe” a tinerimii.

Ora 9 d. m.: Concert religios în Catedrala Mitropolitană, sub conducerea maestrului Timotei Popovici. În cadrul concertului I. P. S. *Sa Mitropolitul Nicolae* va vorbi despre *Autonomia Bisericii*.

Ziua de 29 Octomvrie, ora 8 dim.: Liturghie arhierescă în Catedrala Mitropolitană.

Ora 10 dim.: 1. Ședință publică în aula Academiei Teologice;

2. Citirea raportului general;
3. Rapoartele comisiunilor;
4. Propuneri (cari trebuie prezentate în scris, cu 8 zile înainte de congres, comitetului de direcție, Cluj, Palatul Episcopesc);
5. Votarea moțiunii;
6. Închiderea congresului;

Ora 3 d. m.: 1. Pelerinaj la mormântul Mitropolitului Andrei Șaguna dela Rășinari;
2. Parastas și cuvânt de pomenire.

În vederea actului solemn al împărtășirii colective cu taina sf. cuminecături în Catedrala Mitropolitană, membrii asociației noastre sunt rugați a se pregăti sufletește încă de acasă.

Cu ocazia Congresului, secția Sibiu a F. O. R. organizează în aula Academiei Teologice o *Expoziție retrospectivă a scrisului ortodox din Ardeal*, din cele mai vechi timpuri până azi.

Deodată cu congresul general al F. O. R.-ului, se vor întruni tot la Sibiu și celelalte trei societăți ortodoxe, „*Oastea Domnului*”, „*Asociația Clerului Andrei Șaguna*”, și *Societatea „Sf. Gheorghe”* a tineretului.

Conducerea centrală a intervenit la Direcțiunea generală a C. F. R. pentru obținerea reducerii de 75% cu ocazia congresului nostru. Rezultatul va fi comunicat prin ziare.

Pentru găzduire participanții se vor adresa păr. prof. Dr. N. Terchilă, Academia Teologică Sibiu, cel puțin cu trei zile înainte de congres.

Pentru reținere de bilete la Conferința dlui O. Goga, încadrată în program muzical și pentru masa comună participanții se vor adresa Bibliotecii arhidiecezane Sibiu. Cluj, la 27 Septemvrie 1934.

Secretar general:
I. MATEIU.

Președinte general:
SEXTIL PUȘCARIU.

Foile românești sunt rugate să reproducă această convocare cel puțin în forma unei informații sumare.

ASOCIAȚIA CLERULUI „ANDREIU ȘAGUNA”

Nr. 10/1934

CONVOCARÉ

Potrivit Art. 10 din Statutele Asociației „Andrei Șaguna” a clerului Mitropoliei ortodoxe române din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș — având arhierescă binecuvântare — convocăm al

XII-lea Congres ordinar al preoșimii

la Sibiu, pe zilele de 28 și 29 Octomvrie 1934, cu următorul

PROGRAM:

Ziua I (28 Oct.): Participarea la Congresul „Frației Ortodoxe Române”.

Ziua II (29 Oct.): Ora 8 dimineața sf. Liturghie arhierescă în catedrala mitropolitană și ședința de deschidere a Congresului în Aula Academiei teologice.

Ora 3 d. m.: A doua ședință a Asociației, cu următoarea ordine de zi:

1. Preotul Ilarion Felea-Arad: *Cum acționează în parohia mea Societatea „Oastea Domnului”, Soc. „Sf. Gheorghe” și „Reuniunea Femeilor ortodoxe”.* (Referat cu discuții).

2. Raportul general despre activitatea Asoc. „A. Șaguna” pe anul 1932—33.

3. Raportul cassierului.

4. Propuneri (se vor anunța Comitetului central cel puțin cu 3 zile înainte de Congres).

5. Închiderea Congresului.

Sibiu, 8 Octomvrie 1934.

Prot. Dr. GH. CIUHANDU
președinte

Diacon NICOLAE COLAN
secretar general

NOTĂ. 1. Duminecă, 28 Octomvrie, ora 3 după masă, va avea loc la secretariatul Consiliului arhiepiscopesc ședința Comitetului central al Asociației.

2. Pentru găzduire participanții la Congres se vor adresa părintelui profesor Dr. N. Terchilă [Academia Teologică Sibiu] cel puțin cu trei zile înainte de Congres.

Foile românești sunt rugate să reproducă această convocare cel puțin în forma unei informații sumare.

Probleme, fapte, comentarii

Viața Ilustrată, revista de sub auspiciile ROR-ului, secția Sibiu, a apărut pe luna lui Octomvrie c. cu articole, cronice, versuri, exprimate, ca și până acum, în forme îngrijite, din punct de vedere al frumosului și moralului. Învășmântată în haină elegantă care îi face multă cinste, rămâne totuși la îndemână și a celor cu bugetul mai modest și doritori de cetanie sănătoasă și înviorătoare.

Numărul de față, cu figura adânc regretatului Gh. Bogdan Duică și cu numeroase alte ilustrații, având contribuțiile unor condee cu bun nume în lumea tinerei generații de scriitori, își urmează rolul de a da familiei române o lectură interesantă și instructivă.

Revista sibiană este apreciată în următorii termeni din partea revistei de curând reapărute, *Gândirea*, de sub redacția dlui Nichifor Crainic:

„*Viața Ilustrată* se numește o revistă lunară ce ne vine din Sibiul ortodox al mitropolitului I. P. S. Nicolae Bălan. E fructul publicist al F. O. R.-ului, adică al Frației Ortodoxe Române, noua asociație de creștinism social-cultural, întemeiată din îndemnul acestui ierarh care, și prin vasta-i cultură teologică, filosofică și literară, și prin profunzimea unei

puternice gândiri, e o podoabă a ortodoxiei naționale.

Mitropolitul Nicolae Bălan e, în categoria respectivă, un mare avansat în sensul convingerii că ortodoxia de azi are nevoie și de o înaltă faimă de viață intelectuală.

Animat de idee, Sibiul devine prin comparație cu ceea ce nu se face în altă parte, centrul intelectual al vieții religioase naționale. El dă singur patru publicații periodice: *Revista Teologică*, *Telegraful Român*, *Lumina Satelor* și *Viața Ilustrată*. Afară de aceasta, noua mișcare intelectuală e hrănită de o serie de cărți impunătoare ce ies regulat din teascurile sibiene. Ortodoxia lui Sergiu Bulgacov, carte fundamentală de inițiere în doctrina și spiritul credinței noastre, pe care o recomandăm insistent intelectualilor curioși de expunerea filosofică a credinței, a fost tipărită în această serie, alături de alte cărți cu caracter mai special teologic.

Viața Ilustrată e o revistă de familie — e redactată în spirit tradițional ardelenesc de eminentul profesor N. Colan. Alături de materialul potrivit scopului, revista ne-a dat până acum câteva foarte documentate și străns gândite articole pe tema: ortodoxie și

naționalism, iscălite cu inițiala N., în care nu e greu să recunoaștem ideile din epocalul discurs al mitropolitului Nicolae ținut la inaugurarea F. O. R.-ului.

Ea publică deasemenea în continuare poemul dramatic al dlui Victor Papilian „Cerurile spun...”, de o remarcabilă inspirație ortodoxă a acestui intelectual și scriitor de rasă, convertit dela ateismul științific la biserica noastră. Prin tot ce scrie, acest autor se revelează tot mai mult ca o figură literară cu totul aparte, asupra căreia critica trebuie să stăruie neapărat.

Reapare „Gândirea”. — După o întrerupere de un an și patru luni, reapare admirabila revistă „Gândirea”, căreia personalitatea literară a dlui Nichifor Crainic i-a imprimat o concepție literară și artistică ce derivă din însuși creștinismul reflectat în inima neamului nostru, din creștinismul național.

Primul număr reapărat (pe Octomvrie 1934) manifestă în mod deosebit de festiv și de insistent această concepție. Articolul dlui Nichifor Crainic: „Maturisire de credință” schițează, în sensul acesta, o adevărată filosofie a frumosului în artă și literatură, o arătare a ultimelor lui izvoare. Orice operă de artă este săltarea inimii spre raiul deliciilor spirituale din care a fost odinioară scoasă și a cărei amintire și nostalgie o obsedează continuu. „Toată fapta, toată creația umană, ce umple timpul și spațiul acestui pământ, nu e altceva, în ultimă semnificație, decât simularea frumuseții inaccesibile a acestui Raiu ce dogorește de departe memoria ancestrală a omenirii și înroșește oțelul voinței de înălțare către el”. Iar „arta e cea mai nobilă creație a genului omenesc”, prin care omul tinde să se apropie de acel Ierusalim cesc. „Opera de artă e cu atât mai nobilă, cu atât mai generoasă în semnificație, cu cât din ființa ei misterioasă fulgeră mai tare fășii din lumina Paradisului pierdut”. Ea e revelație dumnezească în inima neamului, sau a insului întrucât participă la ființa unui neam. Nu revelație în inima sau rațiunea individului abstract, neutru, sau dus de ambiția de-a crea adevăruri proprii, contradictorii neamului din care face parte. Din Dumnezeu și din revelația Lui în acea oglindă a Lui care este inima neamului, scot frumosul artiștii. Frumosul este creștinesc și românesc pentru noi și el nu poate fi în nici un caz internațional sau individual, pentru că nu poate fi rațional, ci numai experimental.

Frumosul este una cu adevărul cel mai adânc.

În alt loc („Argument” pg. 245) dl Nichifor Crainic desvoaltă această idee și cu aplicare la problema raportului între artă și morală, între frumos și etic, problema atât de acută astăzi și căreia am dori ca dl Nichifor Crainic să-i dedice un studiu mai amplu. (Ar fi necesar ca scriitorii noștri cari au adevărată înțelegere a artei să pornească o ofensivă împotriva valului de imoralism și pornografie tarifată a tuturor adercilor dizolvant și cu pretenții de dascăli ai neamului românesc).

Dl Nichifor Crainic scrie: „Noi nu concepem estetica și morală ca forme autonome în sine, ce n'ar avea întru nimic a face una cu alta. Idealul frumosului nu era numai pentru filosofii eleni același ca idealul moral, dar și pentru concepția de viață creștină și mai ales pentru ea”. Dacă frumosul adevărat, care dă strălucire eternă operelor de artă, e una cu ce e mai adânc în inima omului, cu obiectul celor mai durabile și mai esențiale aspirații ale sufletului omenesc, dacă el nu este decât reflexul transcendentului relevat în om și în natură și exprimat de artist, atunci, sigur, nu e nici o contradicție între între el și etic. Iar deosebirea între artă și morală n'ar fi decât o deosebire în procedura de-a ajunge la ele: în artă prin iluminării fulgerătoare, prin contemplație în care e activă doar privirea, doar puterea de recepție, iar în morală printr'un sistematic și răbdător suș, printr'o făptuire neîncetată și printr'o cercetare necontenită a propriei tale personalități.

Creștinismul autohton ca izvor de inspirație artistică se arată în numărul acesta al „Gândirii” și în celalalt material al ei. Astfel în articolul „Fragment despre Agia Sofia”, dl Lucian Blaga deduce atât de juste și interesante concluzii despre spiritul celor trei confesiuni creștine din stilul în care își zidesc bisericile.

Recomandăm călduros această revistă preoției noastre. Astăzi este una dintre puținele publicații literare ce se poate ceti și de adulți — dar mai ales de tineri. — În pluseste singura revistă de creștinism militant în domeniul înalt al artei și al concepției de viață.

Nu costă decât o nimica toată: 20 lei numărul, și 200 lei abonamentul anual. E cea mai ieftină revistă. D. S.

În apărarea limbii. — S'a înființat, s'au e pe cale d'a se înființa, în București o ligă pentru apărarea limbii române.

Se pare că tot mai mult sporește numărul acelor, cari își dau seama de primejdia ce ne amenință limba, în deosebi azi când și publicațiile bisericești, cel puțin în parte, pățimesc de mulțimea franțuzismelor de prisos și a celorlalte metehne la fel.

Deschiderea anului la școala de cântăreți. — În ziua de 8 Octomvrie c. s'a făcut deschiderea festivă a noului an școlar la școala de cântăreți bisericești a Arhiepiscopiei noastre. Deschiderea s'a făcut în prezența tuturor elevilor și a profesorilor acestei școli.

Potrivit creștinescului și românescului obicei, deschiderea i-a premers sfințirea apei mici. Serviciul divin a fost săvârșit de Pr. N. Topolog, profesor la această școală, iar răspunsurile au fost date, în mod deosebit de impresionant, de elevii cântăreți.

Apoi, Pr. Șt. Morariu, director, a rostit o frumoasă cuvântare numărând câteva din punctele realizate de școală, înșirând ceea ce ea dela elevi și accentuând importanța deosebită ce trebuie să i se dea.

Elogiază și personalitatea I. P. S. S. Mitropolitului Nicolae, fără grija căruia n'ar putea dăinui această școală și nu s'ar putea desvolta suficient.

După citirea regulamentului, profesorii și elevii au pornit la muncă hotărâți să dea rezultatele așteptate de cei mai mari, în cursul noului an de studii.

Asistent

Cerc religios. — A șasa conferință pastorală în cursul anului curent și-a ținut-o cercul religios al Gârbovei, prot. Mercurea, Duminecă la 9 Septemvrie c. în comuna Gârbova.

Pe o zi frumoasă, cu soare strălucitor, credincioșii așteptau cu nerăbdare sosirea preoției anunțate de iubitul lor păstor N. Opris.

La ora 9, clopotele și toaca bisericii vestesc începerea sfinteii liturghii, pe care cei 6 preoți ai cercului o slujesc în sobor.

La priceasnă a urcat amvonul președintele cercului, Pr. I. Muntiu din Cărpiniș, predicând despre evanghelia zilei și luând pericopa: «Și precum Moise a înălțat șarpele în pustie, așa se cade a se înălța fiul omului!» iar la finea liturghiei a predicat parohul G. Buzea din Boz, despre: *mântuirea sufletului*.

Ambele predici au fost urmărite cu multă luare aminte din partea credincioșilor, cari apoi au fost miruiți și stropiți cu apă sfințită.

La ora 2 p. m. s'a slujit vecernia în sobor, după care deschizându-se conferința în biserică, prin rostul președintelui cercului, au cuvântat sfințiile lor: Pr. I. Geler din Spring despre: *iubirea deapropelui*, Pr. C. Hășcău din Reci despre: *podoabele omului creștin*, desvoltând pe scurt și la înțeles temele ce li s'au încredințat.

Incheindu-se conferința publică, poporul s'a îndepărtat mângăiat și înăvuțit cu prețioasă merinde sufletească.

Preoții, constituiți în conferință intimă, au discutat chestiunile dela ordinea zilei.

În darea de seamă a activității cercului, se constată că preoția acestui cerc, afară de predicile pe cari fiecare preot le-a ținut în parohia sa, în cursul anului 1934, cu ocazia sau conferențelor ținute, a rostit poporului 24 predice, ear în 3 comune s'a prezentat cu corul tinerimii cercului, întregind programul cu cântece religioase și recitări.

Satorindu-se programul de lucrare pentru viitor, președintele declară ciclul de conferințe, al cercului religios al Gârbovei, pentru anul 1934, de încheiat.

Raportor.

Comunicat

Marți, 16 Octomvrie, ora 11 se va oficia în toate bisericile noastre serviciu divin — Te Deum — din prilejul zilei nașterii Majestății Sale Regelui Carol II, la care vor participa autoritățile civile și militare.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 8642/1934

Anunț

Se aduce la cunoștință, că s'a prolongit termenul de concurs la parohia vacantă de clasa întâia ANINOASA din protopopiatul Jiu cu încă 30 zile dela data de mai jos.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc al Consiliului arhiepiscopesc dela 9 Octomvrie 1934.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 9152.

Comunicat

Conform dispozițiilor mai înalte dispunem ca Prea Cucernicii preoți din capitalele de județ să officieze în ziua de Joi, 18 Octomvrie a. c., ora 11, slujbe religioase de pomenire pentru odihna sufletului marelui defunct Alexandru I regele Iugoslaviei, iar în bisericile dela sate să se tragă numai clopotele, în aceeași zi și în aceeași oră.

Consiliul arhiepiscopesc.

INFORMAȚIUNI

Promovat cu distincție. Păr. diacon N. POPOVICI, profesor la Academia noastră teologică, a fost promovat Doctor în Teologie, cu distincție umană, din partea Facultății de Teologie din Cernăuți. Felicitările noastre!

† George Balș, reprezentant al unei vechi familii moldovenești, academician și membru al comisiunii monumentelor istorice, a răposat în capitală în ziua de 22 Septemvrie c. Era cunoscut și mult apreciat nu numai pentru studiile sale ingineresti, ci și pentru marea sa operă, în care se ocupă de bisericile și mănăstirile moldovenești din veacurile 16—18, cu interesante clișee de adevărată artă și arhitectură religioasă. A fost un profund cunoscător al așezămintelor noastre bisericești, cu privire la stilul, arta murală, pictura și sculptura lor. Perderea prematură, a acestui neobosit și iscusit cercetător de vechi biserici și mănăstiri, este deplănsă de toți bunii români.

Act de mulțumire. Primăria municipiului Sibiu se simte prea plăcut îndatorată a mulțumi tuturor cetățenilor pentru buna primire a M. Sale Regelui Carol al II-lea cu prilejul vizitei recente. Președintele comisiei interimare: Dr. E. Piso.

Noul comitet al societății academice „Andrei Șaguna”. Societatea s'a constituit pe anul școlar 1934—35 în ședința din 9 Octomvrie sub conducerea Păr. Rector diacon N. Colan, după cum urmează: Președinte de onoare dl profesor diacon Nicolae I. Popoviciu; membrii comitetului: Faur Ioan anul IV președinte activ, Sume-drea Ioan anul IV vicepreședinte, Nistor Toma anul IV secretar general, Bârsan Nicolae anul III consilier U. N. S. C. R., Micrică Nicolae anul III bibliotecar, Indrieș Mihai anul III cassier, Malene Gheorghe

anul II secretar de ședințe, Doctor Teofil anul II econom, Stoican Nicolae anul I vice-econom, Mihăilescu I. anul I vice-bibliotecar; membri în comisia literară: Moșic Ulpiu Traian anul IV, Țint B. Iosif anul IV, Popescu Dumitru anul IV, V. Să-mărtinean, Dumitreasă Petru anul II, Turcu Ioan anul II, Brudea Petru anul I, Radu Zaharie anul I; membri în comisia verificatoare: Neacșu Ioan anul IV, Măciucă Lazăr anul III, Ciora Romulus anul II.

★ **Aviz.** Cursurile la școala ortodoxă română de cântăreți Sibiu s'au început. Inscrieri noi se mai primesc până la data de 20 Octomvrie 1934.

Fără plată. Primăria municipiului Sibiu, în conformitate cu regulamentul legii de rechiziție, aduce la cunoștință că pe timpul manevrelor, din anul curent, cvartiruirea militarilor se va face fără plată.

Despre serbările recente dela Sibiu și Lugoj raportează un confrate din capitală, în cotidianul său (din 7 Oct. c.), următoarele:

«Azi dimineață, — în 6 Octomvrie 1934, — a avut loc la Sibiu inaugurarea școlii normale «Andrei Șaguna. Măine are loc la Lugoj sfințirea catedralei ortodoxe».

Binevoitorul confrate a făcut o mică anticipare. Inaugurarea școlii normale „Andrei Șaguna”, a cărei peatră fundamentală s'a sfințit zilele acestea, se va face — sperăm — într'un an sau doi, cu ajutorul lui Dumnezeu și al oamenilor; ear catedrala, sfințită zilele acestea la Lugoj, va putea fi tot cu ajutorul lui Dumnezeu și al oamenilor — odată ortodoxă.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 14 Octomvrie 1934, va predica părintele Gh. Secaș.

Nr. 490—934

[55] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a Prihodiște, cu filia Tătarești de Criș, protopresbiteratul Zarand, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție în Telegraful Român.

Venitele sânt:

1. Întregirea dela stat.
2. Stola obișnuită.
3. 4 jugăre sesiune parohială.

Concurenții vor înainta cererile de concurs însoțite de actele necesare subsemnatului oficiu protopresbiterat în termen și vor prezenta totodată permișiunea de a concura dela autoritatea supremă, și cu încuviințarea subsemnatului se vor prezenta și în parohie.

Brad, la 26 August 1934.

Oficiul protopresbiterat ortodox-român în înțelegere cu consiliul parohial.

Ioan Andreiu
protopop.

(56) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a Roadăș, din protopopiatul Cohalmului, cu termen de 30 zile dela întâia apariție în Telegraful Român.

Retribuțiunile sânt:

1. Salariul dela stat;
2. Sesiune de 13 jug., fânaș;
3. Stola obișnuită în protopopiat;
4. Lemne de foc suficiente;
5. De fiecare familie (circa 50) câte 20 l. cereale (grâu sau porumb);
6. Locuință parohială corăspunzătoare, cu șură, grajd și șopron de lemne, cu grădină de pomi și alta de legume.

Cererile de concurs, însoțite de acte precum și de încuviințarea Prea Venerabilului Consiliu Arhiepiscopesc se vor înainta în termen legal oficiului protopopesc.

Candidații, cu știrea oficiului protopopesc, se vor prezenta în vreo Duminecă sau sârbătoare la biserică, pentru a fi cunoscuți credincioșilor din parohie. Din ordinul Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc și în înțelegere cu consiliul parohial.

Rupea, la 15 Septemvrie 1934.

Alexandru Brotea,
protopop.

A apărut: EPICLEZA EUHARISTICĂ

de
Diaconul N. I. POPOVICIU

Prețul Lei 150—

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițându-se prețul, plus spese postale Lei 15— prin mandat postal.